

Advies nr. 25/2019 van 6 februari 2019

Betreft: Ontwerp van Ministerieel besluit betreffende de uitvoering van de Vlaamse sociale bescherming, wat betreft de tegemoetkoming voor zorg in een woonzorgcentrum, centrum voor kortverblijf of dagverzorgingscentrum (CO-A-2018-211)

De Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit");

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, inzonderheid op artikel 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies bij hoogdringendheid van dhr. Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, ontvangen op 12 december 2018;

Gelet op het verslag van de heer Willem Debeuckelaere;

Brengt op 6 februari 2019 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (hierna "de aanvrager") verzocht op 12 december 2018 het advies van de Autoriteit over een ontwerp van ministerieel besluit betreffende de uitvoering van de Vlaamse sociale bescherming, wat betreft de tegemoetkoming voor zorg in een woonzorgcentrum, centrum voor kortverblijf of dagverzorgingscentrum (hierna "het Ontwerp").
2. De Autoriteit heeft voorheen advies verleend over decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming en het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 houdende uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming (hierna het Uitvoeringsbesluit). De artikelen van het Ontwerp die een verwerking van persoonsgegevens inhouden zijn artikelen 2, 3, 4, 5, 9, 11, 14, 22, 27, 34, 35, 42 en 44 van het Ontwerp.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Principe van minimale gegevensverwerking

3. Artikel 3 van het Ontwerp geeft een gedetailleerde opsomming van de verblijfsgegevens uit de aanmelding die door een woonzorgcentrum, centrum voor kortverblijf of dagverzorgingscentrum worden overgemaakt aan de zorgkas waarbij de gebruiker is aangesloten.
4. Artikel 4 van het Ontwerp geeft een gedetailleerde opsomming van de gegevens van de indicatiestelling die door een woonzorgcentrum, centrum voor kortverblijf of dagverzorgingscentrum worden overgemaakt aan de zorgkas waarbij de gebruiker is aangesloten. De identificatie gebeurt op basis van het INSZ-nummer van de gebruiker/bewoner.¹
5. Artikel 5 van het Ontwerp somt de gedetailleerde gegevens op die het attest moeten bevatten. Het attest maakt onderdeel uit van het verzorgingsdossier van een woonzorgcentrum, centrum voor kortverblijf of dagverzorgingscentrum. Het attest toont aan dat de gebruiker

¹ Aangezien het INSZ het Rijksregisternummer is voor de personen die zijn opgenomen in het Rijksregister, wijst de Autoriteit de aanvrager op het recent gewijzigde artikel 8 van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen*. Het gebruik van het Rijksregisternummer dient te worden gemachtigd door de Minister van Binnenlandse Zaken voor zover dit gebruik niet uitdrukkelijk is voorzien door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie.

voldoet aan de voorwaarden, vermeld in artikel 427, zijnde de voorwaarden voor gebruikers met een bijkomende erkenning voor personen met een ernstige ziekte, die worden ingedeeld in de afhankelijkheidscategorie Fp.

6. Artikelen 9, 11 en 14 van het Ontwerp betreffen de gegevens die het agentschap Zorg en Gezondheid (hierna "het agentschap") nodig heeft om een opleiding of permanente vorming te erkennen, de gegevens die voorkomen in de beslissing tot erkenning en gegevens die dienen overgemaakt te worden aan het agentschap voor een wijziging van de erkenning.
7. De Autoriteit beoordeelt het positief dat de gegevens die worden verwerkt in bovenstaande artikelen nauwkeurig worden uitgewerkt. Inzake het principe van minimale gegevensverwerking roept het Ontwerp geen bijzondere opmerkingen op.
8. De Autoriteit merkt wel op dat men ervoor moet zorgen dat het evaluatierapport, vermeld in artikel 22 van het Ontwerp, geen persoonsgegevens bevat.
9. In artikel 27 van het Ontwerp wordt verwezen naar een model van standaardformulier op de website www.zorg-en-gezondheid.be. Artikel 34 van het Ontwerp verwijst naar een attest volgens model dat op de website is geplaatst. Ook in artikel 35 van het Ontwerp voor de opleiding referentiepersoon dementie wordt verwezen naar het model van de lijsten op de website van het agentschap De Autoriteit stelt vast dat deze website zoveel informatie bevat. De Autoriteit raadt aan de website zo in te delen dat de modellen gemakkelijk kunnen geraadpleegd worden.
10. Artikel 42 van het Ontwerp bepaalt dat de schriftelijke overeenkomst tussen het dagverzorgingscentrum en de gebruiker de afstand in kilometers wordt vermeldt tussen de hoofdverblijfplaats van de gebruiker en het dagverzorgingscentrum. Artikel 11 van bijlage IX van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009² vermeldt de elementen die de schriftelijke overeenkomst minstens moet bevatten. De Autoriteit merkt op de schriftelijke overeenkomst ook een privacyverklaring dient te bevatten.

2. Bewaartermijn

11. Volgens artikel 5.1.c) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

² Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen van gebruikers en mantelzorgers

12. Het attest, vermeld in artikel 5 van het Ontwerp maakt deel uit van het verzorgingsdossier, zoals vermeld in artikel 450, §1, eerste lid, 5° van het Uitvoeringsbesluit. In het Uitvoeringsbesluit werd nagelaten een bewaartermijn te bepalen³ (en ook in dit Ontwerpbesluit ontbreekt het aan een specifieke bewaartermijn).
13. Dezelfde bemerking geldt voor de gegevens die door de centra worden doorgegeven aan de Zorgkassen in functie van uitbetaling tegemoetkoming. Het is essentieel een bewaartermijn te bepalen voor de dossiers bij de zorgkassen.
14. Het Ontwerp voorziet niet in een bewaartermijn van de persoonsgegevens bij de bevoegde diensten van de Vlaamse minister, bevoegd voor onderwijs en de bevoegde diensten van de Vlaamse minister, bevoegd voor het gezondheidsbeleid. In het licht van artikel 6.3 AVG moet per verwerkingsfinaliteit in het Ontwerp alsnog in specifieke bewaartermijnen of afbakingscriteria voor de bewaartermijnen voorzien worden.

3. Verantwoordelijkheid

15. Artikel 4.7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de verwerkingsverantwoordelijke diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.
16. Het Ontwerp bevat geen expliciete indicatie van de verwerkingsverantwoordelijke(n) van de voorgenomen verwerkingen. Het is nochtans van belang dat alle betrokkenen perfect weten tot wie zich te richten met het oog op het uitoefenen en afdwingen van de hen door de AVG toegekende rechten.
17. Volledigheidshalve -en onverminderd alle andere verplichtingen die de AVG en de WVG opleggen- wijst de Autoriteit op de plicht van elke verwerkingsverantwoordelijke om na te gaan of de aanstelling van een functionaris voor de gegevensbescherming (artikel 37 AVG)⁴

³ zie advies GBA nr. 63/2018 van 25 juli 2018, randnummer 22 e.v.

⁴ Voor richtlijnen dienaangaande, zie:

- Info op website van de Autoriteit: <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/themadossier-functionaris-voor-gegevensbescherming>

- Aanbeveling van de Commissie nr. 04/2017 *betreffende de aanwijzing van een functionaris voor gegevensbescherming in toepassing van de AVG en in het bijzonder de toelaatbaarheid van de cumulatie van deze functie met andere functies waaronder die van veiligheidsconsulent.*

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_04_2017_0.pdf)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 243)

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/wp243rev01_nl.pdf)

en/of het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (artikel 35 AVG)^{5 6} al dan niet noodzakelijk is.

4. Beveiligingsmaatregelen

18. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
19. Artikel 32 AVG wijst in dit verband op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
 - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingsystemen te garanderen;
 - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
 - een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.
20. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de Autoriteit op de aanbeveling⁷ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen⁸ die bij elke verwerking van

⁵ Voor richtlijnen dienaangaande, zie:

- Info op website Autoriteit: <https://www.gegevensbeschermingsAutoriteit.be/gegevensbeschermingseffectbeoordeling-0>

- Aanbeveling uit eigen beweging van de Commissie nr. 01/2018 van 28 februari 2018 *met betrekking tot de gegevensbeschermingseffectbeoordeling en voorafgaande raadpleging.*

(https://www.gegevensbeschermingsAutoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2018.pdf)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248)

(https://www.gegevensbeschermingsAutoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/wp248%20rev.01_nl.pdf)

⁶ Een gegevensbeschermingseffectbeoordeling kan overigens ook reeds uitgevoerd worden in het stadium waarin regelgeving wordt voorbereid. Zie in dit verband artikel 35.10 AVG en randnummers 90-91 van de Aanbeveling van de Commissie nr. 01/2018.

⁷ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2013_0.pdf)

⁸ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/referentiemaatregelen_voor_de_beveiliging_van_elke_verwerking_van_persoonsgegevens_0.pdf)

persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De Autoriteit onderstreept ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer.⁹

21. Bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 AVG behoeven strengere beveiligingsmaatregelen (zie hoger voetnoot 12). De artikelen 9 & 10,§2, van de WVG geven aan welke bijkomende veiligheidsmaatregelen zullen moeten voorzien worden:
- de categorieën van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
 - de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de Autoriteit;
 - ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.
22. De verwerkingsverantwoordelijke moet erop toezien dat voormelde veiligheidsmaatregelen te allen tijde worden nageleefd. Het is van belang dat ook de bevoegde diensten van de minister, die aangeduid worden als verwerkingsverantwoordelijke hiertoe de nodige maatregelen treffen.
23. De Autoriteit stelt vast dat de aanmelding, vermeld in artikel 3 van het Ontwerp dient te gebeuren via een digitale applicatie, vermeld in artikel 435, § 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 houdende de uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming. Artikel 35 van het Ontwerp bepaalt dat de lijsten van cursisten bij voorkeur op digitale wijze aan het agentschap worden bezorgd. De Autoriteit benadrukt dat de effectieve implementatie van bovenvermelde maatregelen bij elke wijze van gegevensoverdracht cruciaal is.

5. Slotbemerking

24. De Autoriteit vestigt de aandacht op het recente artikel 20 van de WVG en op artikel 16 van het Vlaams decreet van 8 juni 2018¹⁰, die aan overheden de verplichting opleggen om

⁹ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_01_2008_0.pdf)

Verschillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

¹⁰ Decreet van 8 juni 2018 houdende de aanpassing van de decreten aan de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)

protocolakkoorden af te sluiten voor gegevensuitwisselingen in de publieke sector. In casu zal een protocol dienen afgesloten te worden, conform artikel 16 van het Vlaams decreet van 8 juni 2018, voor volgende mededelingen van persoonsgegevens:

- van een woonzorgcentrum, centrum voor kortverblijf of dagverzorgingscentrum aan de zorgkas waarbij de gebruiker is aangesloten, zoals vermeld in artikel 3 en 4 van het Ontwerp
- van de opleidingsinstanties naar het agentschap Zorg en Gezondheid, voor zover de opleidingsinstanties vallen onder artikel 2, 10° van het decreet van 18 juli 2008 *betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer.*

III. BESLUIT

25. Gelet op het voorgaande oordeelt de Autoriteit dat de aanvrager de volgende aanpassingen moet doorvoeren opdat het ontwerpbesluit voldoende waarborgen biedt wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft:

- aanvullen van specifieke bewaartermijnen of afbakeningscriteria voor de bewaartermijnen voorzien (randnummers 12 – 14);
- expliciete aanduiding als dusdanig van de verwerkingsverantwoordelijke(n) van de voorgenomen verwerkingen (randnummer 16).

OM DEZE REDENEN

Oordeelt de Autoriteit dat de opmerkingen vermeld onder randnummer 25 bijkomend dienen te worden geïmplementeerd in het voorgelegde ontwerp van ministerieel besluit *betreffende de uitvoering van de Vlaamse sociale bescherming, wat betreft de tegemoetkoming voor zorg in een woonzorgcentrum, centrum voor kortverblijf of dagverzorgingscentrum.*

(get.) An Machtens
Wvd. Administrateur

(get.) Willem Debeuckelaere
Voorzitter,
Directeur Kenniscentrum